

Hogeschool West-Vlaanderen
Bachelor in sport en bewegen
(professioneel gerichte bachelor)

8 februari 2011

NVAO Toets Nieuwe Opleiding

Ontwerp van Adviesrapport

Inhoud

1	Samenvattende conclusie	3
2	Inleiding en verantwoording	5
	2.1 Inleiding en verantwoording	5
	2.2 Samenstelling commissie	5
	2.3 Werkwijze commissie	5
	2.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader	6
3	Beschrijving van de opleiding	7
	3.1 Algemeen	7
	3.2 Profiel instelling	7
	3.3 Profiel opleiding	8
4	Beoordeling per onderwerp en facet	9
	4.1 Doelstellingen opleiding	9
	4.2 Programma	13
	4.3 Inzet personeel	20
	4.4 Voorzieningen	22
	4.5 Interne kwaliteitszorg	25
	4.6 Continuïteit	26
5	Overzicht oordelen	29
	Bijlage 1: Samenstelling commissie	30
	Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming	31
	Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek	31
	Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten	32
	Bijlage 5: Domeinspecifiek Leerresultatenkader	33
	Bijlage 6: Geheimhoudingsclausule	34
	Bijlage 7: Lijst met afkortingen	34

1 Samenvattende conclusie

Op 24 augustus 2010 heeft de NVAO een commissie ingesteld voor de Toets Nieuwe Opleiding Bachelor in sport en bewegen aan de Hogeschool West-Vlaanderen. Voor de toetsing heeft de commissie gebruik gemaakt van de informatie uit het aanvraagdossier. Daarop zijn aanvullende vragen geformuleerd die door de opleiding zijn beantwoord en mede als leidraad hebben gediend bij de gesprekken tijdens het locatiebezoek. Tijdens dit bezoek heeft de commissie gesprekken gevoerd met het bestuur, ontwikkelaars, docenten, studenten en het beroepenveld.

De nieuwe driejarige opleiding richt zich tot jongeren met een grote affiniteit voor bewegen die hun passie kunnen overbrengen op verschillende doelgroepen buiten de context van het onderwijs. De afgestudeerde bewegingsdeskundige zal een actieve en sportieve levensstijl stimuleren die bijdraagt tot de levenskwaliteit ('wellness') van de doelgroep of die voorziet in hun behoefte aan vrijetijdsbesteding ('leisure').

Op basis van het aanvraagdossier, de aanvullende informatie en de gesprekken is de commissie tot de conclusie gekomen dat zij op één na over alle facetten van het Toetsingskader een positief oordeel kan uitspreken. Op grond van weging van de facetten beoordeelt zij alle onderwerpen als voldoende. Zo stelt de commissie vast dat:

- de opleiding haar oorsprong vindt in de lerarenopleiding lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie en hieruit de nodige expertise put voor de implementatie van het nieuwe programma;
- de hogeschool zich heeft beraden bij een gelijkaardige opleiding van de Fontys Hogeschool Nederland, waarmee verder wordt samengewerkt;
- het domeinspecifieke leerresultatenkader van de nieuwe opleiding kadert binnen de Vlaamse Kwalificatiestructuur op het niveau 6, bachelor;
- het werkveld vragende partij is voor deze opleiding en ze mee heeft vormgegeven;
- de instroom naar alle waarschijnlijkheid behoorlijk groot zal zijn, aangezien het programma op dit ogenblik uniek is in Vlaanderen en een aantrekkingskracht kan hebben op studenten die momenteel niet kiezen voor een bacheloropleiding;
- de hogeschool een duidelijk beleid voert ten aanzien van de verdere professionalisering van het personeel;
- het beoogde docentencorps bijna volledig is samengesteld, de nodige voeling heeft met de praktijk en het kernteam bestaat uit dynamische mensen die het programma hebben ontwikkeld;
- de studenten positief staan ten opzichte van de verschillende vormen van studiebegeleiding die op dit ogenblik reeds worden aangeboden;
- de hogeschool beschikt over een uitgewerkt systeem van interne kwaliteitszorg waarbij de verschillende actoren betrokken zijn en verantwoordelijken voor de nieuwe opleiding reeds zijn aangeduid;
- de hogeschool de nodige financiële voorzieningen en investeringen heeft gedaan en beloofd voor wat betreft personeel en infrastructuur.

Volgens de commissie is er op het vlak van de programmasamenhang nog ruimte voor verbetering. Een opleiding die zich richt op sport en bewegen, op wellness en leisure, op begeleiding en beleid, kan dit alles slechts adequaat aanbieden indien de student zich

gedurende drie volle jaren exclusief aan deze materie kan wijden. Het aanbieden van een eerste gemeenschappelijke jaar met de lerarenopleiding lijkt daarom niet opportuun.

De huidige opleidingsspecifieke voorzieningen op de campus van de Hogeschool zijn zeer beperkt en zullen op termijn niet volstaan. De hogeschool heeft daarom een principeakkoord gesloten met BLOSO rond de investering in een nieuw centrum dat de beschikbaarheid en kwaliteit van de infrastructuur in de toekomst zal verzekeren.

Ondanks de verwevenheid met een bestaande opleiding gaat het om een volledig nieuwe opleiding met een aanvraagdossier dat elementen van plantoetsing bevat. De commissie geeft volgende bedenkingen mee bij de implementatie van de nieuwe opleiding:

- het aspect toegepast onderzoek kan verder worden uitgewerkt. Dit geldt ook voor de vijf didactische rollen, hun samenhang en de wetenschappelijke literatuur;
- gezien de toename in het aantal studenten, het aantal momenten van werkplekleren en het bredere beroepenveld, dringt zich de ontwikkeling van een consistente begeleidingsmethodiek voor stages op;
- het programma zou zich zo kunnen vormen dat studenten een keuze maken tussen een major- en minortraject en deze keuze ook vermeld zien op het einddiploma;
- de uitwerking van competentiegerichte eindkwalificaties was ambitieus; de vertaling ervan naar een competentiegericht programma verdient verdere ondersteuning.

Alle bovenstaande argumenten wegend, adviseert de commissie de NVAO om positief te besluiten ten aanzien van de kwaliteit van de driejarige opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen.

Den Haag, 8 februari 2011

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen,

Prof. dr. Daniel Behets
(voorzitter)

Mark Delmartino, M.A.
(secretaris)

2 Inleiding en verantwoording

2.1 Inleiding en verantwoording

Bij brief van 1 juni 2010 heeft Lode De Geyter, Algemeen directeur van de Hogeschool West-Vlaanderen, bij de Nederlands - Vlaamse Accreditatieorganisatie een aanvraag 'Toets nieuwe opleidingen' als bedoeld in titel I, hoofdstuk 3, afdeling 2, onderafdeling 3 van het Decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen (hierna structuurdecreet) (B.S. 14.08.2003), ingediend voor de opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor). Bij deze aanvraag werd een uitgebreid informatiedossier gevoegd.

2.2 Samenstelling commissie

Voorzitter:

Prof. dr. Daniel Behets, Katholieke Universiteit Leuven

Leden:

Dr. Adri Broeke, Hanzehogeschool Groningen

Drs. Remco Boer, Nederlands Instituut Sport en Bewegen, Ede

Mevr. Gertie De Fraeye, Universiteit Gent, student-lid

Mark Delmartino, MDM Consultancy bvba uit Antwerpen, is extern secretaris.

Vanuit de NVAO wordt deze commissie ondersteund door Niek Pronk, beleidsmedewerker.

Door de aanstelling van deze personen zijn volgende deskundigheden in de schoot van de commissie verenigd:

- domeindeskundigheid in vakdiscipline en afnemend veld: Daniel Behets, Adri Broeke en Remco Boer;
- onderwijsdeskundigheid en deskundigheid in de didactiek: Daniel Behets en Adri Broeke;
- evaluatiedeskundigheid: Daniel Behets en Gertie de Fraeye.

2.3 Werkwijze commissie

De beoordeling werd verricht aan de hand van het 'Toetsingskader nieuwe opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen' (verder: Toetsingskader), zoals vastgesteld door het bestuur van de NVAO op 14 februari 2005 en bekrachtigd door de Vlaamse regering.

De commissie heeft, na bestudering van het door de instelling doorgestuurde informatiedossier, een voorbespreking gehouden ter voorbereiding op een bij de aanvragende instelling af te leggen site visit. Dit vooroverleg vond op 8 november 2010 plaats in Utrecht en bestond voornamelijk uit drie delen: een gedachtenwisseling over de eerste bevindingen van de commissie, het inventariseren van openstaande vragen aan de opleiding en de voorbereiding van het locatiebezoek.

De commissie heeft een lijst met een vijftiental vragen opgesteld die een schriftelijk antwoord vereisten voor het locatiebezoek. Daarnaast heeft de commissie gevraagd om

tijdens de site visit een rondleiding te krijgen. Aan de vooravond van het locatiebezoek heeft de commissie de bijkomende informatie besproken en de vragen voor de individuele gespreksronden voorbereid. Het bezoek aan de opleiding zelf heeft op 29 november 2010 plaatsgevonden. Tijdens de site visit heeft de commissie zich in verschillende gespreksronden van nadere informatie voorzien, een en ander aan de hand van de vraagpunten die tijdens het vooroverleg waren voorbereid. Bijlage 2 bij dit advies geeft een overzicht van het programma van het locatiebezoek.

Na afloop heeft de commissie de bevindingen op basis van het materiaal en de uitkomsten van de verschillende gespreksronden onderling besproken en vertaald naar aan het Toetsingskader gekoppelde conclusies. Daarbij is eerst per facet afzonderlijk een beoordeling uitgesproken en is vervolgens per onderwerp een oordeel gegeven over de desbetreffende facetten in onderling verband, uitmondend in een voorlopig eindadvies.

De secretaris van de commissie heeft daarna een conceptadvies opgesteld dat, na verwerking van de daarop binnengekomen commentaren van de commissieleden en een eindredactie door de voorzitter, is geworden tot het definitieve advies zoals dat hier voorligt. De commissie heeft deze conclusies in volledige onafhankelijkheid gevormd.

2.4 Totstandkoming domeinspecifiek leerresultatenkader

Volgens de geldende regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap schrijft de instelling voor elke opleiding en voor elk opleidingsonderdeel leerresultaten uit. Bovendien schrijven de instellingen op basis van niveaudecriptoren en onder coördinatie van de Vlaamse HogescholenRaad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad gezamenlijk de domeinspecifieke leerresultaten uit. Daarbij wordt de toepassing van Vlaamse, federale en internationale regelgeving over beroepsuitoefening gewaarborgd. De professionele bacheloropleiding Sport en Beweging (BSB) is een unieke opleiding in Vlaanderen. Het domeinspecifieke leerresultatenkader (DLR) werd opgesteld met behulp van de handleiding van de VLIR-VLHORA stuurgroep 'Learning Outcomes' en is beschreven onder sectie 4.1 en in bijlage 5.

De commissie stelt vast dat het DLR van de nieuwe opleiding BSB kadert binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS). De niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de VKS worden door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bacheloropleiding getypeerd worden.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

- naam instelling: Hogeschool West-Vlaanderen
- adres instelling: Marksesteenweg 58, 8500 Kortrijk
- aard instelling: ambtshalve geregistreerde instelling die decretaal is ingeschreven met een publieke rechtspersoonlijkheid

- vestiging waar de opleiding wordt aangeboden: Sint-Jorisstraat 71, 8000 Brugge
- de naam van de voorgestelde opleiding: Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor)

- in voorkomend geval de afstudeerrichtingen: niet van toepassing
- de onderwijstaal gebruikt in de voorgestelde opleiding: Nederlands
- niveau en oriëntatie: professioneel gerichte bachelor
- het studiegebied of (delen van) studiegebieden: Gezondheidszorg en Onderwijs
- nieuwe opleiding voor Vlaanderen: ja
- nieuwe opleiding enkel voor de instelling: ja
- de studieomvang van de voorgestelde opleiding: 180 studiepunten
- de graad waartoe de voorgestelde opleiding leidt, de kwalificatie van de graad: professionele bachelor
- het academiejaar waarin de opleiding in geval van erkenning voor het eerst zal worden aangeboden: 2011-2012
- het positief advies van de associatie waarvan de instelling desgevallend lid is: ja (datum oordeel: 25 maart 2010)
- het positief oordeel over de macrodoelmatigheid: ja (datum oordeel: 28 mei 2010).

3.2 Profiel instelling

De Hogeschool West-Vlaanderen (Howest) werd opgericht in 1995 uit een fusie van 6 verschillende hogescholen. Dit gebeurde in een periode waarin een 120-tal hogescholen uit Vlaanderen fuseerden tot in totaal 23 hogescholen. Op dit ogenblik telt Howest ongeveer 5500 studenten, wat een verdubbeling is van het aantal studenten in vergelijking met het moment van de fusie. Howest is één van de vier stichtende leden van de Associatie Universiteit Gent, die de krachten bundelt op het vlak van onderwijs, onderzoek, dienstverlening en infrastructuur in Oost- en West-Vlaanderen.

Howest telt vier campussen in twee steden, Brugge en Kortrijk, en biedt in totaal 22 bachelor- en 7 masteropleidingen aan. Professionele bacheloropleidingen bestaan uit 180 studiepunten die in zes semesters kunnen behaald worden en bestrijken het gebied van de

architectuur, gezondheidszorg, handelswetenschappen, lerarenopleiding (kleuter-, lager- en secundair onderwijs), en industriële wetenschappen en technologie. De academische bachelor- en masterprogramma's situeren zich op dit laatste terrein.

Howest trekt in de eerste plaats studenten uit West-Vlaanderen aan, maar telt de afgelopen jaren ook meer en meer studenten uit Oost-Vlaanderen.

3.3 Profiel opleiding

De professionele bachelor secundair onderwijs (BSO) specialiseert zich in twee vakken met onderwijsbevoegdheid. Studenten die kiezen voor lichamelijke opvoeding (LO) kunnen dit combineren met bewegingsrecreatie (BWR), biologie, geschiedenis, niet-confessionele zedenleer of Frans. De lerarenopleiding vertegenwoordigt op dit ogenblik ongeveer 10% van de studentenpopulatie van Howest. Een goede helft van de studenten BSO volgt op dit ogenblik de richting LO-BWR.

De nieuwe opleiding BSB vindt zijn oorsprong bij het ontstaan van twee keuzetrajecten in de BSO LO-BWR. Vanaf 2007 konden studenten in het vak BWR vanaf het tweede jaar kiezen voor 'Health & Fitness' of 'Coast & Adventure'. Deze keuzetrajecten evolueerden naar een eigen profiel.

De bachelor Sport en Bewegen is een bewegingsdeskundige (BWD) en bevindt zich op het raakvlak van begeleiding en beleid. Het is iemand met een grote affiniteit voor bewegen die dan ook zijn passie kan overbrengen op verschillende doelgroepen. Het traject 'Sport & Wellness' (in de lijn van 'Health & Fitness' bij BWR) richt zich op het stimuleren van een actieve levensstijl die bijdraagt tot de kwaliteit van het leven en een gevoel van welzijn. Dit heeft als achterliggend doel het in stand houden en bevorderen van de gezondheid door middel van fysieke activiteiten in de vorm van sport en beweging. Het traject 'Sport & Leisure' (in de lijn van 'Coast & Adventure' bij BWR) draait om het inrichten en stimuleren van een actieve levensstijl die voorziet in de behoefte aan actieve vrijetijdsbesteding en recreatieve activiteiten voor andersoortige doelen. Het uitgangspunt hierbij is het creëren van bewegingsaanbod op de markt van sportieve en actieve recreatie.

De BSB is een driejarige opleiding die modulair is opgebouwd per semester, waarbij elk van de zes semesters begroot is op 30 studiepunten. Het eerste jaar BSB is gemeenschappelijk met het eerste jaar BSO LO-BWR wat betreft structuur en studiepunten. Vanaf het tweede jaar wordt een definitieve keuze gemaakt tussen BSB en BSO LO-BWR. De studenten BSB kiezen voor een traject ('Sport & Wellness' of 'Sport & Leisure'), maar behalen allemaal hetzelfde diploma, Bachelor in Sport en Bewegen.

Op dit ogenblik zijn er 70 studenten BSO-LO-BWR in het eerste jaar. Naar verwachting zal dit aantal teruglopen tot 50 wanneer de nieuwe opleiding BSB wordt aangeboden. Na een eerste opstartjaar (2011-2012), hoopt de opleiding vanaf het tweede jaar telkens op een honderdtal instromers BSB. De hogeschool houdt dan ook rekening met aanstelling van bijkomend personeel.

4 Beoordeling per onderwerp en facet

4.1 Doelstellingen opleiding

De professionele bacheloropleiding Sport en Bewegen (BSB) is een unieke opleiding in Vlaanderen. Ze werkt rond 13 eindcompetenties voor de bewegingsdeskundige (BWD):

- De BWD beoefent zelf actief sport- en bewegingsactiviteiten op een verantwoorde wijze en werkt efficiënt samen voor complexere taken met specialisten.
- De BWD traint op een wetenschappelijk onderbouwde wijze, via een gepaste begeleiding en met het gepaste gebruik van hulpmiddelen om de sport- en bewegingsvaardigheden van anderen te ontwikkelen en beoordeelt zichzelf en anderen kritisch in functie van veilig bewegen.
- De BWD hanteert sportgerelateerde waarden en normen en toont voorbeeldgedrag.
- De BWD verzamelt informatie, filtert de informatie en structureert hieruit de geschikte doelstellingen, inhouden en ervaringen en past die toe in functie van de doelgroep.
- De BWD begeleidt personen en groepen op een resultaatgerichte wijze om het aanwezige potentieel maximaal te realiseren.
- De BWD communiceert verbaal en non-verbaal op een professionele manier, zowel in eigen team, met de doelgroep als met externen.
- De BWD communiceert informatie, ideeën, problemen en oplossingen in functie van de doelgroep.
- De BWD functioneert efficiënt als lid van een team, neemt medeverantwoordelijkheid op voor collectieve resultaten en heeft zicht op zijn eigen rol voor de organisatie, zowel binnen de organisatie als in de bredere maatschappelijke context.
- De BWD managet projecten met het doel om resultaten te behouden en te verbeteren, rekening houdend met maatschappelijke, financiële en juridische implicaties.
- De BWD is zich bewust van de marktsituatie en handelt er gericht naar.
- De BWD handelt autonoom en in complexe en gespecialiseerde contexten op basis van de visie en missie van de organisatie, wat zich vertaalt in het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid.
- De BWD handelt kwaliteitsvol door niet-vertrouwde complexe problemen flexibel, creatief en met een kritische ingesteldheid innovatief en duurzaam op te lossen.
- De BWD is kwaliteitsbewust door bestaande en nieuwe trends op gebied van sport en beweging op te volgen.

Deze competenties worden opgemaakt aan de hand van 5 rollen:

- Trainer – sporter: de BWD biedt sport- en bewegingssituaties op een verantwoorde en onderbouwde manier aan.
- Coach: de BWD stuurt aan, ontwikkelt en motiveert zijn doelpubliek zodat ze hun doelstellingen op een correcte manier kunnen realiseren, zowel individueel als in teamverband.
- Communicator: de BWD communiceert interpersoonlijk, efficiënt en effectief binnen de geldende beroepscontext om het gewenste doel te bereiken.
- Ondernemer: de BWD onderkent kansen en onderneemt uit eigen beweging actie.
- Innovator: de BWD ontwikkelt en implementeert nieuwe, originele ideeën en toepassingen om de kwaliteit van bestaande producten en processen te verhogen.

4.1.1 Facet 1.1. Niveau en oriëntatie opleiding

Professioneel gerichte bachelor:

De opleidingsdoelstellingen zijn er op gericht de student te brengen tot:

- het beheersen van algemene competenties als denk- en redeneervaardigheid, het verwerven en verwerken van informatie, het vermogen tot kritische reflectie en projectmatig werken, creativiteit, het kunnen uitvoeren van eenvoudige leidinggevende taken, het vermogen tot communiceren van informatie, ideeën, problemen en oplossingen, zowel aan specialisten als aan leken en een ingesteldheid tot levenslang leren*
- het beheersen van algemene beroepsgerichte competenties als teamgericht kunnen werken, oplossingsgericht kunnen werken in de zin van het zelfstandig kunnen definiëren en analyseren van complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk en het kunnen ontwikkelen en toepassen van zinvolle oplossingsstrategieën, en het besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid samenhangend met de beroepspraktijk*
- het beheersen van beroepsspecifieke competenties op het niveau van een beginnend beroepsbeoefenaar*

Bevindingen van de commissie

Het DLR voor de nieuwe opleiding is uitgewerkt in een competentieprofiel voor de afgestudeerde bachelor in Sport en Bewegen aan de hand van 5 rollen: trainer – sporter, coach, communicator, ondernemer en innovator. De 13 eindcompetenties van de BWD zijn verder opgesplitst in deelcompetenties.

Het informatiedossier bevat een beschrijving in tabellen van de manier waarop de leerresultaten voldoen aan de niveaudecriptoren die zijn vastgelegd voor de VKS op niveau 6, bachelor. De BSB legt klemtonen in de tabel - niet elk leerresultaat voldoet aan elk van de descriptoren - maar in het geheel genomen komen alle descriptoren aan bod.

De eindcompetenties dekken een grote waaier aan beroepsfinaliteiten. Op het vlak van 'Leisure' en 'Wellness' werden vrij recent enkele basisdocumenten opgemaakt: zo is in 2005 door de Sociaal Economische Raad van Vlaanderen een beroepencluster uitgewerkt voor 'Fitnessbegeleider', 'Groepsfitnessbegeleider', 'Personal Trainer', 'Clubmanager' en 'Fitnessuitbater'. Bij het opstellen van de eindcompetenties voor de nieuwe opleiding zijn de competenties voor deze beroepsuitwegen gescreend en vertaald naar eindcompetenties voor de BSB.

Het middel om deze competenties te bereiken zal gebeuren via ondersteunende tools die gehanteerd worden bij deze rollen. Het borgen van de competenties zal duidelijk gelinked zijn aan het 'sportfolio', waar de student moet bewijzen of hij de competenties wel heeft bereikt en hoe hij daartoe gekomen is. De student kan deze competenties verwerven in samenspraak met zowel het werkplekleren in de strikte zin van het woord (stage) maar ook via opdrachten (bijvoorbeeld een marketingplan) die verbonden zijn aan het werkveld.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de beroepsspecifieke eindcompetenties in zeer algemene termen worden geformuleerd. Ook de vijf rollen bevatten weinig specifieke elementen voor de beoogde professie. Tijdens de gesprekken met de ontwikkelaars en de beoogde docenten werd verduidelijkt dat het niet zozeer gaat om beroepsrollen, maar wel om didactische rollen. Het is met andere woorden niet de bedoeling om van elke afgestudeerde BWD een innovator of ondernemer te maken, maar wel een BWD die op adequate wijze

communiceert, een project realiseert of een nieuwe techniek implementeert. Volgens de commissie zijn zulke opleidingsdoelstellingen haalbaar, zeker wanneer de opleiding zich hierop kan toelagen gedurende de volledige drie jaar.

Tijdens het vooroverleg had de commissie bedenkingen bij de diepgang van de opleiding: is het mogelijk voor een student om in drie jaar voldoende basiscompetenties te verwerven in beide trajecten (fitness + welzijn en leisure + outdoor)? Ook werd de vergelijking met Nederland gemaakt waar gelijkaardige professionele bacheloropleidingen in vier jaar worden aangeboden. Tijdens de gesprekken werd hier dieper op ingegaan en is de commissie tot de conclusie gekomen dat er voldoende elementen aanwezig zijn die de diepgang kunnen garanderen. De afgestudeerde BSB zal op het einde van de rit naar alle waarschijnlijkheid even ver staan als zijn collega in Nederland, aangezien het aanvangsniveau in Vlaanderen hoger ligt omwille van het extra jaar middelbaar onderwijs. Bovendien kan de commissie zich vinden in de verantwoording door de curriculum ontwikkelaars dat een brede opleiding de afgestudeerde BWD flexibel houdt voor de arbeidsmarkt. Dit punt werd bevestigd door het werkveld. Op basis van hun ervaring met de eigen opleiding, gaven tenslotte ook de studenten BWR aan dat de verhouding tussen verdieping en verbreding goed zit.

De commissie stelt vast dat het domeinspecifiek leerresultatenkader (DLR) van de nieuwe opleiding BSB kadert binnen de Vlaamse Kwalificatiestructuur (VKS). Hoewel de te bereiken kwalificaties erg ambitieus zijn geformuleerd, worden de niveau-descriptoren van het niveau 6 uit de VKS door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bacheloropleiding getypeerd worden.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.1.2 Facet 1.2. Domeinspecifieke eisen

- *De doelstellingen van de opleiding (uitgedrukt in eindkwalificaties) sluiten aan bij de eisen die door (buitenlandse) vakgenoten en het relevante beroepenveld gesteld worden aan een opleiding in het betreffende domein (vakgebied/discipline en/of beroepspraktijk of kunstpraktijk). Ze zijn, ingeval van gereguleerde beroepen, in overeenstemming met de reglementering of regelgeving ter zake*
- *Voor professioneel gerichte bachelorsopleidingen zijn de eindkwalificaties getoetst bij het relevante beroepenveld*

Bevindingen van de commissie:

De BSB is uniek in Vlaanderen. Totnogtoe werden studenten LO-BWR voornamelijk opgeleid tot het begeleiden van verschillende doelgroepen in het onderwijs, de buitensport en het fitnessgebeuren. De BWD zou moeten balanceren tussen enerzijds de begeleiding van verschillende doelgroepen in functie van wellness en leisure en anderzijds de beleidsmatige ondersteuning van de werkgever, wiens visie hij kan vertalen in projecten, evenementen en begeleiding/omkadering.

In Vlaanderen zijn er enkele opleidingen die raakvlakken hebben met de BSB, zowel op bachelor- als masterniveau. Internationaal zijn er heel wat meer gelijkaardige opleidingen. Zo is er bij Howest een duidelijke afstemming met de opleiding Sport en Bewegen van de Fontys Hogeschool Sittard. De intentieverklaring uit maart 2010 heeft intussen reeds tot enkele concrete samenwerkingsinitiatieven geleid.

Het beroepenveld van BSB is zeer ruim. Afgestudeerden kunnen aan de slag in een brede waaier van jobs binnen de sector. De opleidingsdoelen beantwoorden aan de verwachtingen van het werkveld, dat nood heeft aan afgestudeerde bachelors met competenties op het vlak van training en coaching, met sociale en communicatieve vaardigheden, en die op een zelfstandige en creatieve manier onverwachte problemen kunnen oplossen. Het werkveld zoekt mensen die zowel kunnen organiseren en ondernemen maar zelf ook training en coaching kunnen aanbieden. De eindcompetenties laten verdere specialisatie toe in beroepsspecifieke situaties, zoals in sportfederaties, bij de overheid, als personal trainer of gezondheidsconsulent, enz.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het werkveld duidelijk nood heeft aan afgestudeerden die een grote affiniteit hebben met sportbeoefening, training en coaching en die het ondernemerschap kunnen toepassen op sport en bewegen. Daarin kan de opleiding zich duidelijk onderscheiden van de opleiding bachelor sportmanagement, die een zware klemtoon legt op ondernemerschap vanuit de managementvlakken en deze toepast op het sportgebeuren.

Het gesprek met het werkveld bevestigde de toegevoegde waarde van het beroepsprofiel van de afgestudeerde bachelor Sport en Bewegen. De bestaande BSO LO-BWR heeft geen duidelijk profiel buiten het onderwijs. Bovendien bleek uit verschillende gesprekken dat het werkveld mee vorm heeft gegeven aan de nieuwe opleiding.

De commissie beschouwt tenslotte de betrokkenheid van de Fontys Hogeschool bij het opleidingsprofiel als een sterk punt en verwelkomt dan ook de verdere samenwerking rond onderzoek, docentmobiliteit en modules.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.1.3 Samenvattend oordeel onderwerp 1: Doelstellingen opleiding

De commissie beoordeelt de facetten 'Niveau en oriëntatie opleiding' en 'Domeinspecifieke eisen' als voldoende. Daarmee is het samenvattende oordeel met betrekking tot dit onderwerp **voldoende**.

4.2 Programma

4.2.1 Facet 2.1. Eisen professionele gerichtheid

Het programma sluit aan bij de volgende criteria voor professionele gerichtheid van een bachelorsopleiding:

- *Kennisontwikkeling door studenten vindt plaats via vakliteratuur, aan de beroeps- of kunstpraktijk ontleend studiemateriaal en via interactie met de beroepspraktijk, de kunstpraktijk en/of (toegepast) onderzoek*
- *Het programma heeft aantoonbare verbanden met actuele ontwikkelingen in het vakgebied/de discipline*
- *Het programma waarborgt de ontwikkeling van beroeps- of artistieke vaardigheden en heeft aantoonbare verbanden met de actuele beroepspraktijk*

Bevindingen van de commissie

De BSB is een opleiding die in de eerste plaats beoogt om direct inzetbare professionelen af te leveren aan het werkveld en de maatschappij. Er wordt derhalve in de opleiding ruimte voorzien voor de ontwikkeling van competenties in praktijk- en werkveldsituaties. In het programma wordt een aantal kennisdomeinen gedefinieerd onder de vorm van modules, waarbij de competentieopbouw verloopt van inleidende over uitdiepende naar gespecialiseerde competenties. Voor elke rol kan er een duidelijke groei doorheen de opleiding waargenomen worden, op basis van de competentietrajecten.

Naast onderwijs is toegepast onderzoek één van de kernopdrachten van de opleiding. Dit wordt verstaan als onderzoek dat inspeelt op concrete behoeften en vragen vanuit het werkveld en/of onderzoek met duidelijke terugkoppeling naar de praktijk. Studenten worden ook zelf actief betrokken bij onderzoek via de bachelorproef. Van studenten wordt verwacht dat zij, al dan niet in samenwerking met andere studenten of externe partners, het proces van het opstellen van een onderzoeksvraag tot het trekken van conclusies, kunnen beschrijven en zelf doorlopen. De specifieke inhoud van de proef komt tot stand via overleg tussen student, het werkveld (indien mogelijk de stageplaats) en de stage- en scriptiebegeleider van de school. Studenten worden in verschillende modules voorbereid op de bachelorproef. Studenten leren reflecteren over hun eigen functioneren door middel van het portfolio en oriënteren zich doorheen de opleiding aan de hand van een persoonlijk ontwikkelingsplan.

Binnen een professionele bacheloropleiding neemt stage een zeer belangrijke plaats in. Er wordt dan ook veel belang gehecht aan de voorbereiding en de begeleiding van het onderdeel stage. De algemene doelstellingen van stage zijn het verwerven van kennis, vaardigheden en attitudes (specifieke beroepscompetenties), het bevorderen van een adequate beroepshouding en het integreren van theorie en praktijk. De specifieke doelstellingen vloeien voort uit de concrete taken die per setting door de stagementor aan de student worden opgelegd. Gedurende de eerste stage zal de student vooral observeren, daarna wordt steeds meer zelfstandigheid en initiatiefname verwacht. Er is steeds een verband tussen de stage en de verschillende modules met hun respectievelijke opdrachten.

Overwegingen

Op basis van het informatiedossier, de bijkomende schriftelijke antwoorden en de gesprekken tijdens het locatiebezoek is de commissie ervan overtuigd dat het programma

een duidelijke relatie heeft met de actuele beroepspraktijk en aangepast is aan de ontwikkelingen in het vakgebied.

De commissie heeft geen enkele reden om te twifelen aan de kwaliteit van de organisatie en implementatie van de stage, zoals die totnogtoe in bestaande opleidingen werd doorgevoerd, noch aan de intenties om een even kwaliteitsvolle stage aan te bieden in het nieuwe programma. De nieuwe opleiding zal echter meer studenten en meer momenten van werkplekleren genereren, en die momenten moeten adequaat begeleid worden. De opleiding zou kunnen denken aan het ontwikkelen van een begeleidingsmethodiek, waarbij de lokale stagementor een belangrijke maar niet exclusieve verantwoordelijkheid heeft en waarbij de opleiding op verschillende manieren het werkplekleren mee kan ondersteunen. Het werkveld verwacht een grote instroom aan studenten die stage zullen lopen in een potentieel breed beroepenveld. De nood aan stageplaatsen wordt dus groter en de nood aan (adequate) begeleiding acuut.

De commissie stelt tenslotte vast dat het aspect van toegepast onderzoek beperkt is uitgewerkt. De bachelorproef van de huidige opleiding BSO LO-BWR bestaat vaak uit het neerschrijven van "actie-onderzoek", het verbeteren van eigen functioneren van de student. Bovendien is meer aandacht nodig voor literatuur rond de didactische rollen. Hoewel kritisch op dit ogenblik, ziet de commissie wel mogelijkheden voor de opleiding om de lacune in de onderzoeksopbouw en de literatuur op korte termijn op te vangen, onder meer via een opleiding die gedurende drie jaar exclusief aandacht besteedt aan sport en bewegen.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.2 Facet 2.2. Relatie tussen doelstelling en programma

- *Het programma, het didactisch concept, de werkvormen en de wijze van toetsing weerspiegelen de te bereiken eindkwalificaties van de opleiding*
- *De te bereiken eindkwalificaties zijn aantoonbaar vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma*

Bevindingen van de commissie

De vertaalslag van de competenties naar een modulair, competentiegericht programma met competentiegericht onderwijs en evaluatie verloopt stapsgewijs via competentietrajecten per eindcompetentie: opbouw competenties (stap 1); formuleren taken per eindcompetentie (stap 2); integratietaken (stap 3); ruimte voor ontwikkeling van competenties (stap 4). De competentietrajecten van de BSB worden in het dossier schematisch weergegeven: per deelcompetentie wordt aangegeven wat een student geacht wordt te weten (studietaak), te oefenen (oefentaak), te laten zien (praktijktak) en te doen (werkveldtaak).

Door het invoeren van competentiegericht onderwijs, wordt in de meer theoretische vakken vertrokken van realistische situaties en vragen uit de dagelijkse praktijk. De ontwikkeling van kennis en het verwerven van vaardigheden gebeurt aan de hand van hoorcolleges en oefeningen, gericht op het doelgericht oplossen van specifieke problemen. Hierdoor wordt niet alleen gewerkt aan het verwerven van kennis en vaardigheden, maar ook vooral aan het probleemoplossend denken, kritisch vermogen en de bijhorende attitudes. Het invoeren van het sportfolio met bijhorende integratieopdrachten in elk semester laat toe de kennis en de competenties toe te passen in realistische praktijksituaties. De complexiteit van deze praktijksituaties neemt toe naarmate de opleiding vordert. De student kan, via de

geformuleerde begincompetenties en toelatingsvoorwaarden in elke studiefiche, zien hoe de kennisopbouw in zijn traject evolueert.

Competentiegericht onderwijs impliceert het creëren van een krachtige didactische omgeving (i.e. situaties en contexten die bij de lerende de vereiste leerprocessen en motivatie kunnen uitlokken en op gang houden om doelmatig de beoogde leerresultaten te bereiken) zodat de studenten de competenties optimaal kunnen verwerven. Het aanvraagdossier omvat een overzicht van de werkvormen en leermiddelen die gebruikt worden voor de competenties en modules van de BSB. Per deelcompetentie worden de verschillende werkvormen beschreven naar context (leerstof, praktijk, werkveld), leermiddel en locatie (sportzaal, klaslokaal, praktijklokaal, stageplaats). De werkvormen en onderwijsmiddelen worden aangepast aan de competenties die de studenten dienen te verwerven.

De opbouw van kennis, vaardigheden en attitudes gebeurt geleidelijk en opeenvolgend. Ieder semester van de opleiding legt de focus op welbepaalde rollen uit het competentieprofiel van de BSB. De twee basisrollen, trainer en coach, komen in ieder semester aan bod. De rollen van communicator, ondernemer en innovator komen geleidelijk aan bod doorheen de opleiding. De competentiematrix koppelt de eindcompetenties aan het opleidingsprogramma, dat bestaat uit opleidingsonderdelen (modules) die op hun beurt uit partims (kunnen) bestaan. De matrix geeft aan in welke module/partim welke competenties worden bereikt. In de matrix wordt met niveaus gewerkt: inleidend, verdiepend en gespecialiseerd. Niveau en inhoud van de opleidingsonderdelen worden vastgelegd in de studiefiche, waarin begin- en eindcompetenties van elke module worden geformuleerd, alsook de gebruikte werkvormen, de leermiddelen en de wijze van evalueren.

Een competentiegericht modulair opleidingsprogramma vraagt een competentiegerichte evaluatie waarbij het uitgangspunt de eindcompetenties zijn die moeten bereikt worden. Competentiegericht evalueren is een geïntegreerde aanpak van evaluatie waarbij competentie, integratie en niveaubepaling een rol spelen bij de invulling van het competentie evaluatie programma (CEP). Het invullen van het CEP gebeurt in vijf stappen: wat evalueren, hoe evalueren, wie evalueert, waarom evalueren en wanneer evalueren. Het CEP voor de BSB is uitgewerkt per deelcompetentie in het aanvraagdossier.

Overwegingen

Tijdens het vooroverleg stelde de commissie vast dat de opleiding in het aanvraagdossier weliswaar ruime aandacht besteed heeft aan de samenhang tussen doelstellingen en programma, maar dat deze beschrijvingen vaak meer vragen oproepen dan beantwoordden. Met name de vertaling van competentiegerichte eindkwalificaties naar een programma dat geacht wordt in al zijn onderdelen competentiegericht te zijn, was niet altijd duidelijk.

Op de schriftelijke vraag van de commissie naar de theorie over leren die wordt aangehouden voor de didactische onderbouwing van de competentietrajecten, werd geantwoord met een verwijzing naar het stappenplan dat de dienst onderwijs van Howest heeft ontwikkeld om te komen tot een samenhangend en sequentieel opleidingsprogramma. Het resultaat van dit stappenplan moet zo zijn dat de student het programma doorloopt alsof hij het geconstrueerde leertraject doorloopt met als uiteindelijk resultaat dat hij het leerresultaat aantoonst. Tijdens het locatiebezoek werd dit plan in detail geanalyseerd met de betrokkenen.

Ook de vraag naar de manier waarop toetsing en beoordeling de competentiegerichte inrichting van het onderwijs weerspiegelt, werd verduidelijkt in het schriftelijke antwoord en tijdens het gesprek met de curriculumontwikkelaars. Leerresultaten en competenties worden vertaald naar gedragsindicatoren die via meetbare 'objectieve' criteria aantonen of de student het leerresultaat bereikt heeft. Howest moedigt de opleidingen aan om vooraleer het programma samen te stellen een CEP op te stellen om de leerresultaten maximaal te beoordelen. Beoordeling en evaluatie is geen individuele beslissing van een docent maar een teambeslissing.

De commissie stelt tenslotte vast dat er veel aandacht is besteed aan de studiefiches op het niveau van de individuele modules. Eindcompetenties, deelcompetenties, werkvormen en evaluatie komen ruim aan bod.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.3 Facet 2.3. Samenhang programma

Het beoogde programma is inhoudelijk samenhangend.

Bevindingen van de commissie

De opleiding is modulair opgebouwd volgens het semestersysteem. Elke module bedraagt tussen 3 en 12 studiepunten, waarbij elke studiepunt tussen 25 en 30 uren voorgeschreven onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteit omvat. De verticale samenhang van het programma wordt geborgd door de competentietrajecten, de horizontale samenhang door de integratietaken. De opbouw van kennis, vaardigheden en attitudes gebeurt geleidelijk en opeenvolgend. Ieder semester van de opleiding legt de focus op welbepaalde rollen uit het competentieprofiel van de BSB.

Het eerste jaar BSB is gemeenschappelijk met het eerste jaar BSO LO-BWR wat betreft structuur en studiepunten. Er zijn echter heel wat toepassingen (opdrachten, invulling stage, persoonlijk ontwikkelingsplan, sportfolio) waarbij de student de mogelijkheid krijgt kennis te maken met de verschillende soorten werkveld, in functie van zijn keuze in het tweede jaar: lerarenopleiding of Sport & Bewegen. Niet alle studenten worden verplicht een actieve stage in het onderwijs of werkveld af te leggen. Er wordt geopteerd om de student te laten kiezen tussen twee 'proefstages' waarbij hij bij twee verschillende partners een stage aflegt (onderwijs, wellness of leisure). Dit betekent ook dat het huidige eerste jaar BSO LO-BWR verschilt van het vernieuwde eerste gemeenschappelijke jaar. Een aantal zaken uit het bestaande curriculum wordt overgenomen, zij het soms onder een andere invulling of met andere werkvormen.

Overwegingen

Volgens de commissie is er op het vlak van de programmasamenhang nog heel wat ruimte voor verbetering, dat gedeeltelijk kan gerealiseerd worden door een aanpassing van het huidige voorgestelde programma. Zoals reeds vermeld onder het vorige onderwerp, zijn de eindcompetenties van een opleiding die zich richt op sport en bewegen, op wellness en leisure, op begeleiding en beleid haalbaar indien de student zich gedurende drie volle jaren exclusief aan deze materie kan wijden. De commissie adviseert de opleiding dan ook om na te gaan of het vakinhoudelijk geen betere oplossing zou zijn om de BSB van in het begin als een apart programma aan te bieden dat van in het eerste semester exclusief gewijd is aan

sport en bewegen, zonder de mogelijkheid om in het tweede jaar te opteren voor de lerarenopleiding LO-BWR.

De commissie is van mening dat de opleiding best wordt afgesloten met één diploma voor alle afgestudeerde bachelors Sport en Bewegen, waarbij de student echter tijdens de studies een duidelijke keuze maakt (fitness-wellness, dan wel leisure-outdoor), deze keuze consistent doortrekt doorheen de opleiding, en deze major en minor ook op het diploma vermeld ziet.

Hoewel de gesprekken tijdens het locatiebezoek heel wat elementen hebben verduidelijkt, blijft de commissie twijfels hebben wat betreft de keuze van, en verhouding tussen, de vijf rollen. Op dit ogenblik lijkt het alsof het (enkel) de docenten zijn die de samenhang tussen de vijf rollen moeten verzekeren. De opleiding zou er goed aan doen deze verhouding te bekijken en de verschillende rollen en hun samenhang verder te onderbouwen.

Tenslotte is de commissie verwonderd dat de opleiding er ondanks het ruime aanvraagdossier en de gedetailleerde studiefiches niet aan gedacht heeft op bevattelijke en schematische wijze een programma op hoofdpunten te presenteren. Het overzicht dat op expliciete vraag van de commissie als bijkomende informatie werd bezorgd en dat ook op groot formaat was afgedrukt tijdens het locatiebezoek is niet van die aard om in kort bestek duidelijk aan te geven welke modules wanneer worden aangeboden voor een totaal van 30 studiepunten per semester. Naar de instromende studenten toe is het voorzien van duidelijke informatie over de programmaopbouw eveneens van kapitaal belang.

Oordeel van de commissie: onvoldoende

4.2.4 Facet 2.4. Studielast

De studietijd sluit aan bij de norm zoals vastgesteld bij decreet.

Bevindingen van de commissie

De studietijd is voor elk van de zes semesters begroot op 30 studiepunten. Elk studiepunt komt overeen met 25 tot 30 uren studiebelasting, de som van contacturen en niet-contacturen. Op een totaal van 180 studiepunten gaan 129 credits naar "rollen-modules" en 51 credits (gespreid over zes semesters) naar sportfolio, stage en bachelorproef. De studiebelasting voor de 129 credits bedraagt 3225 uren (gemiddeld 25 uren per credit), waarvan 1000 contacturen en 2225 niet-contacturen.

De studielast wordt geverifieerd aan de hand van studietijdmetingen. Binnen de hogeschool wordt gewerkt met de techniek van het tijdschrijven. Aan studenten wordt gevraagd om wekelijks voor één of meerdere modules te noteren hoeveel tijd zij spenderen aan verplichte opdrachten en aan het persoonlijk verwerken van de leerstof. Het is de taak van de verantwoordelijke lesgever van de module om de respons op te volgen en de studenten te motiveren om de meting nauwgezet in te vullen. De studietijd van alle modules wordt minstens eenmaal om de zes jaar gemeten. Daarnaast wordt jaarlijks in de semestriële studentenenquête nagegaan aan de hand van een drietal vragen of de begrote studietijd overeenkomt met de reële studietijd. De opleiding BSB zal een meerjarenplan studietijdmeting opmaken, conform aan de richtlijnen van de hogeschool.

De centrale studentenadministratie houdt de studievoortgang en studieomvang voor iedere student bij. In de opleiding wordt een studietrajectbegeleider aangesteld die de student adviseert bij zijn studietraject.

Het Onderwijs- en Examenreglement (OER) van Howest volgt het decreet betreffende de flexibilisering van het hoger onderwijs in Vlaanderen. De student kan bijgevolg genieten van alle mogelijkheden die in dit decreet voorzien zijn, zoals diploma-, credit- en examencontract, vrijstellingen, eerder verworven competenties en kwalificaties, enz.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de studielast voldoet aan de wettelijke normen en dat althans op papier de nodige schikkingen zijn getroffen om de studielast van de nieuwe opleiding correct in te schatten. De commissie benadrukt het belang van een continue bevraging van studenten, zoals aangekondigd in het informatiedossier en bevestigd tijdens de gesprekken, met betrekking tot de reële studielast van de individuele modules en de studeerbaarheid van de gehele opleiding.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.5 Facet 2.5. Toelatingsvoorwaarden

Het programma sluit qua vorm en inhoud aan bij de kwalificaties van de instromende studenten. Bachelor:

- *diploma secundair onderwijs, diploma van het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan, diploma van het hoger onderwijs voor sociale promotie of een diploma of getuigschrift dat bij of krachtens een wet, decreet, Europese richtlijn of een andere internationale overeenkomst als gelijkwaardig wordt erkend*
- *door het instellingsbestuur bepaalde voorwaarden voor personen die niet aan bovengenoemde voorwaarden voldoen*

Bevindingen van de commissie

Voor geen enkele module van het eerste semester is specifieke voorkennis vereist, noch voor de BSO LO-BWR, noch voor de nieuwe BSB. Hierdoor stromen nogal wat studenten in uit het Technisch Secundair Onderwijs, richting lichamelijke opvoeding en sport. Naar alle verwachting zal de nieuwe opleiding bovendien een aantal studenten aantrekken dat momenteel niet kiest voor een bacheloropleiding, maar opteert voor privé-opleidingen in de Wellness en Leisurebranche.

Van bij het begin van de opleiding wordt veel belang gehecht aan communicatieve vaardigheden. Bij de start van het academiejaar wordt de beginsituatie van studenten nagegaan met betrekking tot taal en ict-vaardigheden. Studenten die grote lacunes vertonen, worden hierop gewezen en bijgewerkt of doorverwezen naar gespecialiseerde hulp.

Het flexibiliseringsdecreet van de Vlaamse Gemeenschap werd op associatieniveau in onderling overleg vertaald in afwijkende toelatingsvoorwaarden. Om de basisprincipes van het flexibiliseringsdecreet nog verder te implementeren, ontwikkelde de hogeschool een bijkomende procedure die het uitzonderlijk mogelijk maakt om abituriënten toe te laten zonder diploma secundair onderwijs.

Studenten die afgestudeerd zijn als BSB kunnen een schakelprogramma volgen voor de Master Lichamelijke Opvoeding of Master in de Gezondheidsvoorlichting en –bevordering. Dit programma zal worden opgesteld in navolging van een bestaand programma voor de BSO LO.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat het programma van de BSB zodanig is opgesteld dat zoveel mogelijk geïnteresseerde jongeren met een diploma middelbaar onderwijs de opleiding effectief kunnen aanvatten. Bovendien heeft de hogeschool, binnen het wettelijke kader en op basis van vastgelegde procedures, de mogelijkheid gecreëerd om ook andere geïnteresseerden toe te laten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.6 Facet 2.6. Studietoeromvang

De opleiding voldoet aan formele eisen m.b.t. de studietoeromvang:

– *Bachelor: tenminste 180 studietoerpunten*

Bevindingen van de commissie

De opleiding telt in totaal 180 studietoerpunten: 30 studietoerpunten per semester. Alle modules bestaan uit 3 tot 12 studietoerpunten en elk studietoerpunt komt overeen met 25 tot 30 uren studietoerbelasting.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de nieuwe opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor) voldoet aan de formele eisen van studietoeromvang.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.2.7 Samenvattend oordeel onderwerp 2: Programma

De commissie beoordeelt de facetten 'Eisen professionele gerichtheid', 'Relatie doelstellingen en programma', 'Studietoerlast', 'Toelatingsvoorwaarden' en 'Studietoeromvang' als voldoende. Het facet 'Samenhang' krijgt een onvoldoende. Alle aspecten wegend, komt de commissie tot het samenvattende oordeel dat het onderwerp 'Programma' **voldoende** is. Dit oordeel is met name gebaseerd op de inhoudelijke afweging dat hier een curriculum voorligt dat aansluit bij de beroepspraktijk, gedragen wordt door het werkveld, competentiegericht is, in detail is uitgeschreven, studeerbaar is, en met het potentieel om een grote groep studenten aan te trekken met inbegrip van jongeren die tot nog toe niet kozen voor een bacheloropleiding.

4.3 Inzet personeel

4.3.1 Facet 3.1. Eisen professionele gerichtheid

De opleiding sluit aan bij de volgende criteria voor de inzet van personeel van een professioneel gerichte opleiding:

- *Het onderwijs zal voor een belangrijk deel worden verzorgd door personeel dat een verbinding legt tussen de opleiding en de beroeps- of kunstpraktijk*

Bevindingen van de commissie

Binnen de grenzen van het reglementaire, wettelijke en decretale kader en in de lijn van haar missie wil Howest een participatief en teamgericht personeelsbeleid voeren, waarin zij het personeel verantwoordelijkheid en inspraak geeft. De hogeschool engageert zich voor het welzijn van het personeel en het aanbieden van ontplooiingskansen binnen een lerende organisatie. De professionalisering van het personeel is een voortdurend aandachtspunt voor Howest dat is geconcretiseerd in een strategisch beleidsplan rond Vorming, Training en Opleiding voor de periode 2009-2013. Het plan richt zich op de individuele medewerker, het team waartoe men behoort en Howest in haar totaliteit. De voortdurende evolutie in het werkveld en het onderwijslandschap brengt met zich mee dat het onderwijzend personeel zich voortdurend zowel vakinhoudelijk als onderwijskundig dient bij te scholen. Ook aan de specifieke opleidingsbehoeften van het administratieve en technische personeel wordt tegemoet gekomen.

Aangezien de nieuwe opleiding is ontstaan uit de BSO LO-BWR en het eerste jaar gemeenschappelijk wordt georganiseerd, zal het personeel voor de BSB in eerste instantie bestaan uit het lectorenkorps van de lerarenopleiding. Daarnaast doet men een beroep op ondersteuning van andere Howest-opleidingsteams zoals Toegepaste Psychologie en op de expertise van het werkveld onder de vorm van gastlectoren en stage-uitwisselingen. Bij de concrete invulling van specialisaties in het tweede en derde jaar zal verder bekeken worden of er nieuwe aanwervingen of gastlectoren voor bepaalde onderdelen nodig zijn.

Op de schriftelijke vraag van de commissie naar de mate waarin het personeel is toegerust om studenten op te leiden tot elk van de vijf beroepsrollen wordt verwezen naar de CV's van de betrokken collega's. Twee elementen worden hierbij benadrukt: de bestaande expertise binnen het corps van het huidige traject LO-BWR waarbij gewerkt wordt rond competenties en inhouden van 'Health & Fitness' en 'Coast & Adventure'; en de toewijzing van lectoren aan de toekomstige BSB modules en opleidingsrollen: de rol van trainer wordt voornamelijk ingevuld door lectoren met een sportachtergrond, terwijl de rol van coach een duidelijke mix vertegenwoordigt van lectoren psychologie en specialisten 'Leisure' en 'Wellness'.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat er binnen de hogeschool een duidelijk beleid wordt gevoerd ten aanzien van het personeel. Dit beleid wordt vormgegeven op centraal niveau en binnen de departementen en opleidingsteams geïmplementeerd. Tijdens de gesprekken werden de uitgangspunten van het personeelsbeleid, met name ten aanzien van de verdere professionalisering, bevestigd aan de hand van concrete voorbeelden.

De commissie heeft met een representatief deel van de beoogde kerndocenten gesproken en vastgesteld dat het gaat om een dynamisch team dat de nieuwe opleiding mee vorm

heeft gegeven en dat bereid is om bij te scholen, waar nodig. Het docentencorps voor de nieuwe opleiding is bijna volledig: uit de CV's die de commissie heeft ontvangen, blijkt dat het beoogde personeel de nodige voeling heeft met de praktijk.

Tenslotte spreekt de commissie waardering uit voor de bestaande praktijk, die in de toekomst wordt bestendigd, om vertegenwoordigers uit het werkveld in de opleiding in te schakelen als gastdocenten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.2 Facet 3.2. Kwantiteit personeel

- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen starten.*
- *Er wordt voldoende capaciteit beschikbaar gesteld om de nieuwe opleiding te kunnen continueren.*

Bevindingen van de commissie

Het personeel voor de BSB bestaat in eerste instantie uit het lectorenkorps van de BSO LO-BWR. Twee recent aangeworven lectoren zullen ook in de nieuwe opleiding meedraaien. Howest heeft de intentie om bij aanvang van de nieuwe opleiding over te gaan tot een extra aanwerving van 2 tot 4 VTE. Een hoofdlector wordt verantwoordelijk voor de coördinatie van de opleiding. Verder zullen verschillende mensen verdere taken op zich nemen zoals internationalisering, onderwijsorganisatie, professionalisering via projectonderzoek en dienstverlening. Een verdere toename van het personeel is opgenomen in de meerjarenbegroting tot en met 2015. Die toename hangt af van het aantal inschrijvingen, dat naar alle verwachting aanzienlijk zal toenemen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de nieuwe opleiding op dit ogenblik over voldoende personeel beschikt en dat de hogeschool de nodige maatregelen heeft genomen om een eventuele behoefte aan meer personeel af te dekken.

De commissie wenst er wel op te wijzen dat een toename van het aantal studenten, zoals aangegeven in het informatiedossier en bevestigd tijdens de gesprekken, zal leiden tot een aanzienlijke toename van het aantal stages en andere werkplekmomenten, en dus tot een duidelijke toename van de werklast die gepaard gaat met de organisatie, coördinatie en opvolging van die momenten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.3 Facet 3.3. Kwaliteit personeel

Het in te zetten personeel is gekwalificeerd voor een inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma

Bevindingen van de commissie

Het personeel dat wordt ingezet voor de nieuwe opleiding beschikt over de nodige bekwaamheidsbewijzen en deskundigheid. Het huidige team dekt de verschillende invalshoeken van de opleiding, zowel op het gebied van 'Sport & Wellness', als van 'Sport &

Leisure'. De verschillende lectoren dienen, in verschillende mate, zowel trainer, coach, ondernemer, communicator en innovater te zijn om te kunnen meedraaien binnen de verschillende werkvormen.

Op de schriftelijke vraag van de commissie naar de mate waarin het beoogde lectorencorps vertrouwd is met competentiegericht onderwijs werd aangegeven dat de professionalisering van het onderwijzend personeel rond competentieontwikkeling gebeurt op het niveau van de interne professionalisering: dit gaat van interne studiedagen en opleidingstrajecten voor nieuwe lectoren over digitale ondersteuning tot het stap-voor-stap begeleiden door de stafmedewerker competentieontwikkeling van de nieuwe opleiding bij het realiseren competentiegericht onderwijs.

Overwegingen:

De commissie stelt vast dat er binnen het beoogde docententeam voldoende capaciteit en expertise aanwezig is om de nieuwe opleiding op te starten. Dit wil echter niet zeggen dat er geen ruimte meer is voor verbetering: de bestaande ondersteuning met betrekking tot competentiegericht onderwijs wordt best bestendigd en de kennisontwikkeling op het gebied van onderzoeksvaardigheid moet worden uitgebreid.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.3.4 Samenvattend oordeel onderwerp 3: Inzet personeel

De commissie beoordeelt de facetten 'Eisen professionele gerichtheid', 'Kwantiteit personeel' en 'Kwaliteit personeel' als voldoende. Daarmee is het samenvattende oordeel met betrekking tot dit onderwerp **voldoende**.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Facet 4.1. Materiële voorzieningen

De voorgestelde huisvesting en materiële voorzieningen zijn toereikend om het programma te realiseren.

Bevindingen van de commissie

De campus aan de Sint-Jorisstraat in Brugge biedt momenteel plaats aan 959 studenten, maar dit aantal kan mits aanpassingen worden opgetrokken tot 1200. Alle lokalen zijn voorzien van pc en internetaansluiting. Enkele lokalen hebben smartboards om studenten gebruik te leren maken van de meest actuele onderwijstechnologie.

Bij de invoering van modulaire en competentiegerichte bachelor- en masteropleidingen was het noodzakelijk ook de randvoorwaarden van de leerprocessen te heroriënteren, met name een krachtige leeromgeving met e-learning en de ontwikkeling van bibliotheek naar open leercentrum. Iedere student krijgt bij de aanvang van het academiejaar een eigen account en e-mailadres om optimaal gebruik te kunnen maken van de computerfaciliteiten. Over de hele campus staan een honderdtal pc's ter beschikking van de studenten.

De mediatheek beschikt over een collectie wetenschappelijke boeken en naslagwerken, actuele tijdschriften, video's, cd-roms en dvd's. Daarnaast zijn er ook de databanken als hulpmiddel om de juiste informatie op te zoeken. De toegang tot de databanken is deels mogelijk gemaakt dankzij de subsidiëring van het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming. Tenslotte beheert de mediatheek ook een digitaal archief met de eindwerken van studenten en artikels van onderzoekers.

De campus beschikt niet over een eigen moderne sporthal. Wel is er een monumentale turnzaal uit 1880 die intens wordt gebruikt. Het departement beschikt over een dansruimte, een klimmuur en een ritmiekzaal die ook voor praktijksessies wordt gebruikt. Voor de vele andere specialismen huurt de opleiding ruimte van de stad en van BLOSO.

De hogeschool heeft onlangs enkele belangrijke nieuwe initiatieven genomen op het vlak van voorzieningen. De investering in de vernieuwde sportsite van BLOSO Brugge creëert heel wat mogelijkheden: op termijn kunnen alle lessen rond sport en bewegen in de praktijk daar gecentraliseerd worden. De aanwezigheid van zowel polyvalente leslokalen als praktijkruimtes zal toelaten om bijvoorbeeld bewegingsanalyses te maken in de sport- en bewegingsruimtes, die dan onmiddellijk theoretisch worden gekaderd door projecties en videoanalyse. Het nieuwe BLOSO centrum kan eventueel uitgroeien tot een expertise centrum voor onderzoek, dienstverlening naar werkveld, navormingen en bijscholingen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de algemene voorzieningen op de campus op dit ogenblik voldoende zijn, maar volgt de mening van de gesprekspartners dat het toenemende aantal studenten een uitbreiding van de infrastructuur op de campus noodzakelijk maakt. Het is duidelijk dat de eigen opleidingsspecifieke voorzieningen van de hogeschool op dit ogenblik zeer beperkt zijn en op termijn, wanneer de nieuwe opleiding op volle capaciteit draait, niet volstaan.

De plannen voor het centraliseren van de praktijklessen in het nog verder uit te bouwen BLOSO centrum zijn veelbelovend. Het principeakkoord dat de Raad van Bestuur van de hogeschool in oktober 2010 heeft gesloten met BLOSO rond investering in het nieuwe centrum biedt volgens de commissie op dit ogenblik een voldoende garantie voor wat betreft de beschikbaarheid en kwaliteit van de toekomstige sportinfrastructuur.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.4.2 Facet 4.2. Studiebegeleiding

Er is voorzien in personele capaciteit voor studiebegeleiding en informatievoorziening aan studenten die adequaat zijn met het oog op de studievoortgang.

Bevindingen van de commissie

De hogeschool beschikt over verschillende voorzieningen voor de begeleiding van instromende, doorstromende en uitstromende studenten. Wat betreft instroombegeleiding probeert de opleiding via infosessies en openlesdagen de abiturienten uit diverse secundaire scholen in West-Vlaanderen duidelijke informatie te verstrekken.

Bijzondere aandacht gaat naar de eerstejaarsstudenten: een onthaalweek voor de start van het academiejaar laat de studenten toe zich snel te integreren, het mentoraat begeleidt studenten en signaleert eventuele problemen, de studiecoach biedt individuele begeleiding rond studiemethode en -planning.

De studiegids is de leidraad doorheen de opleiding en beschikbaar via de website en het elektronische leerplatform Dokeos. Iedere lesgever is monitor van het eigen onderwijs en daarom ook buiten de lessen beschikbaar voor vragen van studenten. De trajectbegeleider is het aanspreekpunt voor studenten met een aangepast opleidingstraject. Studenten die psychosociale hulp nodig hebben of vragen hebben rond de financiering van hun studies, huisvesting, studietoelagen, studentenjobs, uitkeringen, enz. kunnen terecht bij de studentenvoorziening van de hogeschool, Stuvo. Het studentensecretariaat is het eerste aanspreekpunt voor alle administratieve formaliteiten. De taak van de ombudsdienst is omschreven in het OER. Op mondeling en/of schriftelijk verzoek van de student treedt de ombudspersoon op als bemiddelaar bij alle geschillen inzake het studiecontract.

Zowel inkomende als uitgaande studenten worden begeleid bij internationale uitwisselingen. Voor alle internationale stage- en studiemobiliteit gebeurt de integrale erkenning van de onderwijsactiviteiten en de overheveling van de evaluatie in het kader van uitwisselingsakkoorden op basis van het 'ECTS learning agreement' en het 'transcript of records'.

Voor de laatstejaarsstudenten worden initiatieven ontwikkeld ter voorbereiding op de arbeidsmarkt. Sedert 2009 beschikt Howest over een alumni-website met nieuwsberichten, geplande activiteiten, verdere studiemogelijkheden en vacatures.

Verschillende interdepartementale werkgroepen rond studiebegeleiding, diversiteit en uitstroombegleiding coördineren bovenstaande begeleidingsmaatregelen. In deze werkgroepen zetelen steeds afgevaardigden uit verschillende locaties of departementen.

Overwegingen

Tijdens het locatiebezoek heeft de commissie vastgesteld dat de studenten positief staan ten opzichte van de verschillende vormen van studiebegeleiding. Met name de beschikbaarheid van de docenten wordt geapprecieerd en hun ondersteuning bij het zoeken naar bijkomende specialistische cursussen. Dit komt overeen met het beeld dat de commissie zich tijdens een ander gesprek had gevormd van de docenten als dynamische en gemotiveerde professionals.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.4.3 Samenvattend oordeel onderwerp 4: Voorzieningen

De commissie beoordeelt de facetten 'Materiële voorzieningen' en 'Studiebegeleiding' als voldoende. Daarmee is het samenvattende oordeel met betrekking tot dit onderwerp **voldoende**.

4.5 Interne kwaliteitszorg

4.5.1 Facet 5.1. Systematische aanpak

Er is voorzien in een systeem van interne kwaliteitszorg, waarbij mede aan de hand van toetsbare streefdoelen en periodieke evaluaties verbetermaatregelen worden getroffen.

Bevindingen van de commissie

Volgens haar missie wil Howest kwaliteitsvol hoger onderwijs verstrekken en een studentgerichte en flexibele organisatie zijn die streeft naar voortdurende kwaliteitsverbetering, waarbij de student centraal staat in het onderwijsproces en als partner in het bestuur wordt betrokken. De interne kwaliteitszorg (IKZ) bewaakt de realisatie van deze missie. Howest kiest voor een integraal kwaliteitssysteem dat alle aspecten van management, proces en resultaat omvat, alle belanghebbenden betreft en op een systematische manier de kwaliteit meet, borgt en verhoogt via de Plan Do Check Act (PDCA) methodiek.

Binnen de hogeschool werd gekozen voor een sterk gestructureerd model van interne kwaliteitszorg dat wordt aangestuurd vanuit de algemene diensten. Centraal fungeert de directeur onderwijs, IKZ en internationalisering als institutioneel kwaliteitscoördinator, met een vaste voltijdse stafmedewerker op de algemene diensten. Op departementaal niveau fungeert een halftijdse kwaliteitscoördinator en binnen elke opleiding wordt een kwaliteitsmedewerker (10%) aangesteld.

Voor zelfevaluatie maakt Howest gebruik van het PROZA instrument – een vertaling van het EFQM-model voor hoger onderwijs – dat alle te evalueren aspecten omvat en in de bevraging en het formuleren van verbeterpunten en verbeteracties alle actoren betreft via consensusvergaderingen. Voor het opstellen van verbeterplannen wordt gebruik gemaakt van projectfiches die binnen de hogeschool werden ontwikkeld. In de projectfiche kan stapsgewijs worden aangegeven welke acties zullen worden ondernomen om gedetecteerde verbeterpunten te remediëren en sterke punten verder uit te bouwen. Omdat deze fiches technologisch ondersteund worden en gerealiseerd worden binnen een sharepoint omgeving (intranet Howest) is het mogelijk om automatisch daaraan gekoppelde opvolgingsfiches te genereren, wat het verbetersysteem transparant en gebruiksvriendelijk maakt voor alle medewerkers.

De hogeschool evalueert alle modules minstens één maal om de drie jaar aan de hand van enquêtes en de studietijd één maal om de zes jaar via de methodiek van het tijdschrijven. De kwaliteitsmedewerker van de opleiding maakt deze planning en geeft deze door aan de algemene diensten. Jaarlijks worden alle modules opgevolgd via de opleidingsgebonden participatiecommissie. Terugkoppeling van de enquêtes gebeurt naar de studenten en de lectoren.

Overwegingen

De commissie stelt op basis van de documentatie en de gevoerde gesprekken vast dat de hogeschool beschikt over een uitgewerkt intern systeem van kwaliteitszorg dat centraal wordt aangestuurd en op het niveau van de departementen en opleidingen wordt geïmplementeerd. Uit de gesprekken blijkt dat de nodige schikkingen getroffen zijn om de nieuwe opleiding van in het begin deel te laten uitmaken van het IKZ-systeem. De kwaliteitsmedewerker van de BSB is reeds gekend: zij is momenteel kwaliteitsmedewerker

in de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie en zal worden ondersteund door de departementale kwaliteitscoördinator, de stafmedewerker bevragingen en de stafmedewerker kwaliteitszorg op de algemene diensten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.5.2 Facet 5.2. Betrokkenheid

Bij de interne kwaliteitszorg zullen medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief worden betrokken.

Bevindingen van de commissie

De studenten worden via het deelnemen aan enquêtes en de participatiecommissies op opleidings-, departementaal- en interdepartementaal niveau betrokken bij IKZ. Het personeel is betrokken via de opleidingsteams, die voorstellen tot curriculumwijzigingen uitwerken en ter goedkeuring voorleggen aan de opleidingscommissie. De alumni worden bij de onderwijsbeoordelingen betrokken via de interdepartementale uitstroemenquête die kort na het afstuderen wordt voorgelegd en via de driejaarlijkse alumni-enquêtes die door de individuele opleidingen worden afgenomen. Het werkveld wordt in de opleidingscommissies structureel betrokken bij onderwijsbeoordelingen en curriculumvernieuwingen.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat op papier de betrokkenheid van de verschillende actoren op voldoende wijze is geregeld. Uit de gesprekken blijkt bovendien dat zowel de studenten als het werkveld betrokken zijn geweest bij de plannen voor en de uitwerking van de nieuwe opleiding BSB en bij de interne kwaliteitszorg.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.5.3 Samenvattend oordeel onderwerp 5: Interne kwaliteitszorg

De commissie beoordeelt de facetten 'Systematische aanpak' en 'Betrokkenheid' als voldoende. Daarmee is het samenvattende oordeel met betrekking tot dit onderwerp **voldoende**.

4.6 Continuïteit

4.6.1 Facet 6.1. Afstudeergarantie

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen.

Bevindingen van de commissie

De student ondertekent bij inschrijving een toetredingsovereenkomst. Via deze overeenkomst krijgt de student de decretale garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen. De trajectbegeleiding bewaakt dit recht.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de instelling een afstudeergarantie geeft aan de studenten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.6.2 Facet 6.2. Investeringsen

De voorziene investeringen zijn toereikend om de opleiding (inclusief voorzieningen) tot stand te brengen.

Bevindingen van de commissie

Howest heeft naar verluidt een gezonde financiële structuur waarbij op korte termijn extra investeringen gepland worden, met name in het BLOSO centrum in Brugge: in mei 2010 besliste het bestuurscollege om structureel samen te werken met BLOSO en in oktober 2010 werd een voorstel van samenwerkingsovereenkomst goedgekeurd: het betreft een participatie van 50% in de realisatie van een nieuwe sportinfrastructuur ter waarde van 1.645.000 Euro (excl. BTW).

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de hogeschool zich ook op financieel vlak terdege heeft voorbereid op de inrichting van een nieuwe opleiding. Gezien de aard van de opleiding en de bestaande voorzieningen dringen zich bijkomende investeringen op, met name wat betreft de infrastructuur voor de praktijklessen. De hogeschool is zich hiervan bewust en heeft de nodige investeringen opgenomen in de meerjarenbegroting.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.6.3 Facet 6.3. Financiële voorzieningen

De financiële voorzieningen zijn toereikend om het volledige opleidingstraject te kunnen aanbieden.

Bevindingen van de commissie:

Op het niveau van de hogeschool werd de laatste (boek)jaren een positief resultaat gerealiseerd. Ondanks investeringen in infrastructuur en didactische uitrusting, bleef het financiële evenwicht bewaard. Wat betreft de nieuwe opleiding BSB zijn de nodige voorzieningen voor personeelskosten, didactisch materiaal en werkingskosten opgenomen in de meerjarenbegroting tot 2015. Indien de vooropgestelde studentenaantallen gehaald worden voor zowel BSB als BSO LO, dan komen er tussen 2011 en 2014 in totaal 7 VTE bij. Vanaf 2014-2015 rekent men op een driejarige BSB van 220 studenten en een driejarige BSO LO van 100 studenten.

Overwegingen

De commissie stelt vast dat de begroting 2011 en de meerjarenbegroting 2012-2015 voldoende financiële voorzieningen bevatten om de volledige opleiding te kunnen aanbieden en terdege rekening houden met een realistische toename van het aantal studenten.

Oordeel van de commissie: voldoende

4.6.4 Samenvattend oordeel onderwerp 6: Conditie voor continuïteit

De commissie beoordeelt de facetten 'Afstudeergarantie', 'Investerings' en 'Financiële voorzieningen' als voldoende. Daarmee is het samenvattende oordeel met betrekking tot dit onderwerp **voldoende**.

5 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 4 weer.

Onderwerp	Oordeel	Facet	Oordeel
1 Doelstellingen	V	1.1 niveau en oriëntatie	V
		1.2 domeinspecifiek referentiekader	V
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	V
		2.2 relatie doelstellingen - programma	V
		2.3 samenhang programma	O
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	V
3 Inzet personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	V
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	V
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	V
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 systematische aanpak	V
		5.2 betrokkenheid	V
6 Continuïteit	V	6.1 afstudeergarantie	V
		6.2 investeringen	V
		6.3 financiële voorzieningen	V

Eindoordeel: positief

Bijlage 1: Samenstelling commissie

Prof. dr. Daniel Behets, Katholieke Universiteit Leuven, voorzitter

Daniel Behets promoveerde in de Lichamelijke Opvoeding aan de K.U.Leuven, waar hij op dit ogenblik hoogleraar sportpedagogie en didactiek LO is. Hij is tevens titularis en verantwoordelijke voor de specifieke lerarenopleiding LO en, op het niveau van de biomedische groep K.U.Leuven, programmadirecteur van de specifieke lerarenopleiding.

Dr. Adri Broeke, Hanzehogeschool Groningen, werkend lid

Adri Broeke behaalde een eerstegraads akte LO en studeerde onderwijskunde aan de Rijks Universiteit Groningen. Hij werkte als opleider, onderzoeker en lector aan verschillende instellingen en specialiseerde in (jeugd)sportdidactiek, strategisch sportmanagement en innovatie & praktijkgericht onderzoek. In 2010 promoveerde hij aan de RUG.

Drs. Remco Boer, Nederlands Instituut Sport en Beweging, werkend lid

Remco Boer studeerde Bewegingswetenschappen met specialisatie in de sportpsychologie aan de V.U. Amsterdam. Na opdrachten bij het Nederlands Olympisch Comité, de Hogeschool Arnhem Nijmegen en het ministerie van VWS, is hij sinds 2005 manager bij het NISB en verantwoordelijk voor het Nationaal Actieplan Sport en Beweging.

Mevr. Gertie De Fraeye, Universiteit Gent, student-lid

Gertie De Fraeye studeerde Geschiedenis aan de K.U.Leuven en volgt nu masterstudies Rechten aan de Universiteit Gent. Ze was voorzitter van de Vlaamse Vereniging van Studenten en is momenteel lid van het Register Committee van het European Quality Assurance Register for Higher Education.

Dhr. Mark Delmartino, MDM Consultancy, extern secretaris

Mark Delmartino studeerde aan de K.U.Leuven en is Licentiaat in de Geschiedenis en Master of Arts in European Studies. Tussen 1993 en 2004 werkte hij als beleidsmedewerker en projectmanager bij Europese NGOs op het vlak van (hoger) onderwijs en sociale zaken. Sinds 2005 heeft hij een adviesbureau voor EU aangelegenheden.

Drs. Niek Pronk, NVAO procescoördinator

Niek Pronk is beleidsmedewerker bij de NVAO sinds 2003. Hij was voorheen werkzaam bij de HBO-Raad (1976), Samenwerkingsverband HBO Deventer (1978), Open Universiteit Nederland (1982) en als projectmanager/consultant bij EADTU/EC Brussel (1995). Hij is in 1976 afgestudeerd als bedrijfskundige bij de Interfaculteit Bedrijfskunde/Erasmus Universiteit Rotterdam.

Alle commissieleden hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend.

Datum samenstelling commissie: 24 augustus 2010.

Datum aanstelling secretaris: 8 september 2010.

Bijzondere elementen betreffende de samenstelling¹: niet van toepassing

¹ a) heeft een lid zich uit de commissie teruggetrokken op grond van art.10, tweede lid van het Reglement van de NVAO "tot bepaling van methodologische regelen voor de uitvoering van de toets nieuwe opleiding ten aanzien van hogeronderwijsopleidingen in de Vlaamse gemeenschap"?
b) Is een lid gewraakt op grond van art.11 van het onder a) bedoelde Reglement?

Bijlage 2: Werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming

De commissie verwijst naar paragraaf 2.3 voor een beschrijving van de gevolgde werkwijze, werkverdeling en oordeelsvorming bij de toets nieuwe opleiding BSB.

Bijlage 3: Programma vraaggesprekken en locatiebezoek

De commissie heeft een bezoek gebracht aan de campus Sint-Jorispoort op 29 november 2010 voor de toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor) van de Hogeschool West-Vlaanderen.

08.45u: vooroverleg commissie – inkijken materiaal ter inzage

09.15u: gesprek met management / bestuur

- * Lode De Geyter, algemeen directeur
- * Frederik D'hulster, directeur onderwijs, IKZ en internationalisering
- * Lieven Desmet, departementshoofd

10.00u: gesprek met opleidingsmanagement / ontwikkelaars / auteurs aanvraagdossier

- * Tim Coppejans, opleidingscoördinator
- * Joost Vansteenkiste, coördinator Sport & Wellness
- * Petra Casselman, IKZ verantwoordelijke
- * Carine Vanmassenhove, stafmedewerker onderwijs en competentieontwikkeling
- * Kathelijn Daenen, teamleider sport en bewegen Fontys hogeschool
- * Sofie Boonen, kwaliteitscoördinator Howest

11.15u: gesprek met beoogde docenten

- * Joost Vansteenkiste, lector-onderzoeker, gezondheid, fitness & wellness, coach
- * Liesbeth Mazijn, lector-onderzoeker, biomechanica – adventure, trainer - coach
- * Laurens Wets, lector, trainingsleer – watersporten, trainer
- * Annelies Van Oost, lector, dans – groepsfitness, trainer - innovator
- * Joktan Willem, ondernemer (nieuwe aanwerving)
- * Ines Vandamme, opleidingscoördinator BSO-LO, coach
- * Stijn Morand, trainer (nieuwe aanwerving)
- * Lisa Brille, communicator

13.00u: lunchpauze

13.30u: gesprek met studenten BSO LO-BWR

- * Brecht Devlaminck, BWR – health & fitness
- * Brecht Laleman, BWR – health & fitness
- * Wannes Naessens, BWR – coast & adventure
- * Stefaan Decoster, BWR – coast & adventure

---

c) Is een lid in de loop van het beoordelingsproces weggevallen? Werd dit lid vervangen op grond van art.12 van het onder a) bedoelde Reglement?

- 14.30u: gesprek met werkveldvertegenwoordigers
- * Vincent Leroy, sportfunctionaris stad Brugge
  - * Ruth Deseyn, sportdienst Provincie West-Vlaanderen
  - * Jan Bossu: Fitness Q-Life Brugge
  - * Frank Descamps, Wildtrails
  - * Eric Vandenabeele, directeur fitnessorganisatie
- 15.15u: bezoek aan BLOSO infrastructuur
- * rondleiding door Karel Pettens, centrumverantwoordelijke
- 16.15u: intern beraad commissie
- 17.30u: einde locatiebezoek

Bijlage 4: Overzicht van gebruikte of geraadpleegde documenten

Informatiedossier

- Aanvraagdossier Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor), juni 2010, +/- 200 pp.
- Omvat naast de motivering van het voorstel van nieuwe opleiding ook informatie enkel bestemd voor de macrodoelmatigheidstoets.
- Toets Nieuwe Opleiding Bachelor in sport en bewegen (professioneel gerichte bachelor) Aanvullend dossier, oktober 2010, +/- 130 pp.
- Omvat de CV's van het personeel, de studiefiches en een visietekst rond Sportfolio.
- Antwoorden op aanvullende vragen van de NVAO commissie, november 2010, +/- 20pp.

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Onderwijsmateriaal dat aan de basis ligt van de modules/vakken uit het eerste jaar - studiefiches
- Informatie over de uitwerking van de bachelorproef
- Handleiding Sportfolio
- Informatie over werkplekieren
- Studiegids bachelor LO van het huidige academiejaar
- Toetsopdrachten / sportfolio's eerste jaar LO
- Venster op Onderwijsvak LO-BWR 2009-2010
- Voorzieningen specifiek voor de opleiding – plannen toekomstige infrastructuur
- Internationalisering
- Interne kwaliteitszorg: voorbeelden van enquêtes over modules uit het eerste jaar LO die ook voor de BSB staan ingepland
- Meerjarenbegroting specifiek voor de nieuwe opleiding: Verslag van de commissaris aan de Raad van bestuur van Howest (De Neef & Partner)
- Schematisch overzicht van het programma
- Voorbeelden van Small Business Projects

Bijlage 5: Domeinspecifiek Leerresultatenkader

Volgens de geldende regelgeving van de Vlaamse Gemeenschap schrijft de instelling voor elke opleiding en voor elk opleidingsonderdeel leerresultaten uit. Bovendien schrijven de instellingen op basis van niveaudecriptoren en onder coördinatie van de Vlaamse HogescholenRaad en de Vlaamse Interuniversitaire Raad gezamenlijk de domeinspecifieke leerresultaten (DLR) uit. Daarbij wordt de toepassing van Vlaamse, federale en internationale regelgeving over beroepsuitoefening gewaarborgd.

De professionele bacheloropleiding Sport en Bewegen (BSB) is een unieke opleiding in Vlaanderen. Het domeinspecifieke leerresultatenkader werd opgesteld met behulp van de handleiding van de VLIR-VLHORA stuurgroep 'Learning Outcomes' en bestaat uit 13 eindcompetenties voor de bewegingsdeskundige (BWD):

- De BWD beoefent zelf actief sport- en bewegingsactiviteiten op een verantwoorde wijze en werkt efficiënt samen voor complexere taken met specialisten.
- De BWD traint op een wetenschappelijk onderbouwde wijze, via een gepaste begeleiding en met het gepast gebruik van hulpmiddelen om de sport- en bewegingsvaardigheden van anderen te ontwikkelen en beoordeelt zichzelf en anderen kritisch in functie van veilig bewegen.
- De BWD hanteert sportgerelateerde waarden en normen en toont voorbeeldgedrag.
- De BWD verzamelt informatie, filtert de informatie en structureert hieruit de geschikte doelstellingen, inhouden en ervaringen en past die toe in functie van de doelgroep.
- De BWD begeleidt personen en groepen op een resultaatgerichte wijze om het aanwezige potentieel maximaal te realiseren.
- De BWD communiceert verbaal en non-verbaal op een professionele manier, zowel in eigen team, met de doelgroep als met externen.
- De BWD communiceert informatie, ideeën, problemen en oplossingen in functie van de doelgroep.
- De BWD functioneert efficiënt als lid van een team, neemt medeverantwoordelijkheid op voor collectieve resultaten en heeft zicht op zijn eigen rol voor de organisatie, zowel binnen de organisatie als in de bredere maatschappelijke context.
- De BWD managet projecten met het doel om resultaten te behouden en te verbeteren, rekening houdend met maatschappelijke, financiële en juridische implicaties.
- De BWD is zich bewust van de marktsituatie en handelt er gericht naar.
- De BWD handelt autonoom en in complexe en gespecialiseerde contexten op basis van de visie en missie van de organisatie, wat zich vertaalt in het ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van beleid.
- De BWD handelt kwaliteitsvol door niet-vertrouwde complexe problemen flexibel, creatief en met een kritische ingesteldheid innovatief en duurzaam op te lossen.
- De BWD is kwaliteitsbewust door bestaande en nieuwe trends op gebied van sport en beweging op te volgen.

De commissie stelt vast dat het DLR van de nieuwe opleiding BSB kadert binnen de Vlaamse kwalificatiestructuur (VKS). De niveaudecriptoren van het niveau 6 uit de VKS worden door de geformuleerde leerresultaten afgedekt. Bijgevolg kan de nieuwe opleiding terecht als een bacheloropleiding getypeerd worden.

Bijlage 6: Geheimhoudingsclausule

De commissie verklaart op eer de bevindingen over de opleiding noch het adviesrapport mee te delen aan het instellingsbestuur.

Bijlage 7: Lijst met afkortingen

ba	bachelor
BLOSO	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
BSB	professionele bachelor Sport en Bewegen
BSO	professionele bachelor Secundair Onderwijs
BWD	bewegingsdeskundige
BWR	bewegingsrecreatie
CEP	competentie evaluatie programma
DLR	domeinspecifiek leerresultaten kader
ECTS	European Credit Transfer System
Howest	Hogeschool West-Vlaanderen
IKZ	interne kwaliteitszorg
LO	lichamelijke opvoeding
ma	master
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OER	Onderwijs- en Examenreglement
PDCA	Plan-Do-Check-Act
VKS	Vlaamse Kwalificatiestructuur
VTE	voltijdse equivalenten

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op toetsing van de nieuwe opleiding Bachelor in sport en bewegen van de Hogeschool West-Vlaanderen.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)

Parkstraat 28

Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG

T 31 70 312 23 30

F 31 70 312 23 01

E info@nvao.net

W www.nvao.net

Aanvraagnummer #4413